

בהתאחדות

בהנהלה:

נקבע הרכב הצוות שייצג אותנו בקונגרס האגודה האירופית לייצור של בעלי חיים (EAAAP) העומד להתקיים באנגליה בתחילת קיץ זה. הנושא המרכזי בקונגרס יהיה הנסיון ההשוואתי בבקר השחור-לבן בפולין, במסגרת אירגון המזון והחקלאות של האר"מ, נושא אשר ישראל משתתפת בו ואשר על כן דווח בהזדמנויות קודמות ב"משק הבקר והחלב" (ראה חוברת 155, מאמרו של שלמה דורי). בקונגרס יובא סיכום תחלובה ראשונה של מבכירות F1. מטעמנו ישתתפו שלמה דורי שליווה את הנסיון מתחילתו וד"ר ראובן ברענן. השתתפותם נראית לנו חיונית כדי להגן על האינטרסים שלנו, בוקרי ישראל, לאור החשיבות הרבה של הדיונים בתוצאות הנסיון הפולני והשלכותיו על תוכניות הייצוא שלנו. מטעמי תקציב החלטנו לוותר על השתתפותם של חברים נוספים ושל גורמים אחרים שהגישו בקשות להשתתף מטעמנו. הוחלט לממש את החלטתנו הקודמת לשלוח את עזרא שושני להשתלמות מקצועית בחו"ל. לאור מבצע שיפור איכות החלב והרצון של משקים רבים להרחיב את ממדי עדריהם, נראה לנו כחיוני הדבר לצייד את עזרא בידע המעודכן והנדרש להכוונת הפעולות בשטח סממק החליבה, במובנו הרחב. דבר זה חשוב במיוחד נוכח המגמה לצימצום הפעילויות המסתמנת במשרד החקלאות והמתבטאת בין היתר גם בצימצום תקנים ב.ש.ה.מ.

ועדת הכלכלה:

הוועדה פעילה מאוד ומקיימת דיונים תדירים פעמיים בחודש. הצטרף לוועדה מנחם זהר

המלווה את פעולתה באופן סדיר במטרה לשמור על עידכון שוטף של עלויות התשומות בייצור, למען נוכל לפעול בהתאם. הושג הסכם חדש על מחיר החלב ליצורן, מחיר אשר מקובל עלינו. פרט להיענות לתביעתנו לתיקון מרכיב העבודה בתחשיב, דהיינו תשלום מיוחד עבור יום העבודה, נענינו בחיוב בכל הסעיפים. אנו ממשיכים לפעול גם לתיקון מרכיב העבודה (ר' "על הפרק").

ייצוא:

אופי פעולתנו בייצוא הבקר השתנה מאז שהשוק באירן נסגר בפנינו. היינו רגילים לתכנן את הייצוא כשהיתה בידנו רשימה שוטפת של הזמנות לטווח ארוך למדי. השווקים החדשים שבהם אנו פעילים כיום, מחייבים אותנו לעסקות, אמנם גדולות לכשעצמן, אך חד פעמיות, כשהלקוח עומד על אספקה מהירה ככל האפשר לאחר סיכום העסקה ובצורה מרוכזת. דבר זה גורם לנו קשיים רבים הן באירגון והן בעצם הבטחת ה"סחורה". את ההזמנה שהיתה לנו מבולגריה הצלחנו לחלק ל-2 משלוחים, בדצמבר ובפברואר, כלומר בהפרש זמן של חודשיים. בכך יכולנו ליעל את העבודה.

בעסקה עם תורכיה הקשיים רבים. אחרי השגת ההזמנה במכרז לאספקת 1,250 עגלות הרות בינואר ש.ז., הצלחנו לרכז תוך 6 שבועות 850 ראש, פעולה הנראית לנו כהישג כביר בתנאינו. 400 העגלות הנותרות מהוות בעיה אף גדולה מ-850 הראש שסיפקנו לתורכיה עד אמצע חודש מאי: המשקים שהם הספקים המסורתיים "רוקנו" את מלאי העגלות ההרות המיועדות לייצוא ונאלצנו להפעיל לחץ מסוים

עזרא גוטקינד מקיבוץ אור-הנר ואנו מאחלים לו הצלחה בתפקידו החדש במסגרתנו.

איכות החלב:

המשק עובר משלב לימודי (מדידת היקף הבעיה) לשלב הביצוע. מתגבשת המסקנה העיקרית והבולטת לעין שכל משק, ובזה גם כל מושבניק, הרוצה בכך – מסוגל לעמוד בתנאים החדשים. מסקנה שניה: הקשיים קיימים דווקא בתחומים שמעבר למשקו של יצרן החלב! לגבי המושבניק זוהי תחנת החלב במושב ולגבי כל היצרנים זוהי הובלת החלב מהמשק עד למחלבה. במלים אחרות: כל עוד האחריות לאיכות החלב חלה על הבוקר – במשק המשותף כבמשק המשפחתי – ניתן להבטיח את הרמה הדרושה. אך כשנכנס לתמונה גורם נוסף חיצוני, שאינו מודע די הצורך לחשיבות הטיפול הנאות במוצר ובציוד – נכשלים המאמצים של הרפתן לספק חלב באיכות גבוהה. לכן יהיה על היצרן עצמו לדאוג למילוי קפדני אחרי כל הדרישות לשמירת מוצרו גם לאחר שזה יוצא מידיו ועד שמגיע למחלבה. במשק המושבי מדובר לרוב על תיפעול נכון של תחנת החלב בידי "החלבן", ובכלל המשקים מדובר על הבטחת הובלת החלב בצורה נאותה בידי הקואופרטיבים או מובילים אחרים, כנאמנים של הבוקרים, יצרני החלב. כל אלה יצטרכו לעמוד בתנאים הדרושים בדיוק כמו יצרני החלב בעצמם. לכן על יצרני החלב לעמוד בצורה תקיפה על ביצוע הצעדים הנדרשים מאותם גורמי חוץ המהווים חוליה כה חשובה באספקת מוצר באיכות גבוהה. במציאות שלנו אין מישהו אחר שידאג לכך.

עיקר המאמצים של הגופים המרכזיים המטפלים בנושא מתרכזים סביב הצורך להעמיד לרשות כל יחידת ייצור – ובתוך זה כל יחידת משק חלב מושבית – מערכת המבצעת תדירות ספירת חידקים בחלב המסופק על ידי כל יצרן. הדבר נדרש כדי שהיצרנים יוכלו לקבוע את מצבם, ובמקרה של המשק המשפחתי – כדי שהאגודה תוכל לקבוע את מצבה של כל יחידה בודדת ולפעול בהתאם. עקב כך אפשר יהיה

על מנת לרכז את 400 העגלות הנותרות הללו. צריך שלכולנו יהא מובן שאי-עמידה מצדנו בתנאי החוזה תסגור לפנינו לא רק את השוק התורכי שהוא חיוני לעתידנו, אלא אף יכתים את שמנו כיצואנים אמיתיים בעיני הבנק העולמי. בנק זה מבצע עסקות רבות בפיתוח משק חקלאי בארצות רבות המהוות לקוחות פוטנציאליים ללקרנו.

הוזמנו להשתתף במכרז של ממשלת יוון לאספקת 20 עגלי רביה עבור שרותי ההזרעה הממלכתיים בארץ זו. תוך ידיעה ברורה של הקשיים שבחדירתנו לשוק זה, אנו מטפלים במכרז זה במרץ. זכיה בו יכולה לקדם אותנו בפיתוח שוק חדש גם לנקבות ביוון, שוק העשיר הרבה יותר מתורכיה.

העברנו לאיטליה תעודות ייחוסין, המציאות 3 דורות, אשר נדרשו על ידי לקוחות פוטנציאליים במדינה זו. אנו רואים בכך צעד ראשון לקראת חידוש ייצואנו לאיטליה. המשקים – הספקים של הבקר, נענו לבקשתנו לספק לנו את נתוני 3 הדורות, דבר שאין אנו רגילים לו בדרך כלל.

"כור – סחר חוץ" סיכמה עיסקה באתיופיה לאספקת 5 עגלי רביה למדינה זו. העיסקה תצא לפועל בקרוב. כמו כן היא מצפה למשלוח נסיוני, בחודשי הקיץ הקרוב, של 2 מטוסי עגלות הרות לומביה.

אחרי שתיקה ממושכת, התעוררה פורטוגל ומתנהל אתה מו"מ על אספקת עגלות הרות. אנו מקווים שבעתיד הנראה לעין תוצא עיסקה זו לפועל. גם בקשר לצרפת נמשכים המאמצים. מתנהל מו"מ עם בולגריה לקראת עיסקה נוספת של אספקת 600 עד 1,000 עגלות הרות בסתיו. צפוי גם מכרז נוסף בתורכיה בסתיו, אמנם בממדים קטנים מהמכרז הקודם, אך אנו נשתתף גם בו.

שינויים בצוות הייצוא: שמחה ידידיה חזר הביתה למשקו אחרי 3 שנות פעילות ברוכה ומאומצת במסגרת ייצוא הבקר. אנו תקווה שגם בעתיד נזכה ליהנות מתרומתו המקצועית ומהנסיון הרב שצבר, ואנו מאחלים לו הצלחה גם בפעילותו העתידה. במקומו נכנס לעבודה

הגורמים המשפיעים ישירות ובאופן שלילי על איכות החלב, הוא גירוי מוגזם של עטיני הפרות. גירוי כזה נובע לרוב מחליבה לקויה ו/או מציוד חליבה לקוי. על כן הוחלט להקנות לרופא השדה את הידע הבסיסי של ציוד חליבה ושל הנורמות המומלצות של ציוד זה, על מנת לאפשר לו איבחון מידי של תקינות הציוד והחליבה כאשר החלב במשק מראה תכולה גבוהה מדי של תאים.

בהתאם לכך יעברו כל רופאי "החקלאית" קורסים בהדרכת מדריכי ממשק החליבה של ההתאחדות. עד עתה התקיימו 3 קורסים ראשונים, של 5 ימים כל אחד, ובכל קורס השתתפו 8 רופאים.

ביקורת חלב:

עם השתחררו של יאיר זליגר מחלק הבעיות שנבעו מהשינויים במערכת עיבוד הנתונים, אנו מקדישים שוב יותר תשומת לב לעצם הדרכת המשק בדרכי ניהול הרישום ובדיווח למחשב. פעולה זו, שהוחנה בעבר בשל חוסר כוח אדם והעבודה המרובה עקב השיבושים בעיבוד הנתונים, היא חשובה לא פחות מאשר הסדרת עיבוד הנתונים במחשב עצמו. מילוי מדויק ונאמן של הטפסים הנשלחים למחשב הינו תנאי בל יעבור להצלחת כל תוכנית של עיבוד נתונים. כן מופנית תשומת לב יתרה לביצוע ביקורת החלב והשומן במשק גופא, הן בסיוע למשק באיתור תקלות טכניות ואירגוניות והן הדרכת מבצעי הביקורת – הרפתן והמבקר כאחד.

ב"און":

אחרי דיון ממצה בהנהלה, בעקבות העליה האינפלציונית הגדולה בהוצאות האגודה, סוכם שיש צורך להעלות בשנת התקציב הנוכחית, את מחיר ההזרעה לפרה ב־50 ל"י. בשל העדר כל חומר הסברה בשפה האנגלית על הישגי הטיפוח וההזרעה בישראל, ותוך הענות לדרישות הרבות, הוצאה על ידי משה הימן חוברת בשפה האנגלית על עיבוד הנתונים, התוצאות בטיפוח ובפוריות בבקר הישראלי. התקיים דיון ממצה בוועדת הטיפוח על

להתחיל בביצוע התקנות החדשות "על יבש", בקנה מידה ארצי, כהכנה למעבר ממשי לביצוע תקן החלב.

באזורים:

בעקבות המדיניות המוצעת של משרד הממשלה לצמצם את הפקת הסוכר בישראל עוד השנה, נערך סקר באזורים כדי לברר את מידת העניין שיש בשימוש בסלק הסוכר העודף להזנת בקר. יש היענות מצד משקים בתנאי שמחירו של סלק הסוכר יהיה כמחיר קליפות ההדרים.

ניכרת הפעילות מצד ההנהלה באזורים, ביחד באזורים שבהם נמצאים עדרים "צעירים" יחסית, כבערבה וברמת הגולן. המזכירים והצוות המקצועי מגיעים למשקים אלה בתדירות גבוהה ומטפלים בעניינים מקצועיים וכלכליים של הענף ובבעיות המיוחדות המתעוררות דרך טבע בשנים הראשונות של התבססות עדרי החלב הצעירים.

בין הפעילויות העיקריות באזורים, בחודשים האחרונים, היו הסיכומים הכלכליים של עדרי החלב בשנת תשל"ח. התקיימו כנסים של בוקרי האזורים ביחד עם אנשי ש.ה.מ. לניתוח הסיכומים שהוכנו על ידי מדריכי האזור והכלכלנים. מהסיכומים בכל האזורים בולטת העובדה שבשנת תשל"ח ניכרה ירידה משמעותית בריווחיות הענף (ראה "כירסום בריווחיות בתשל"ח", בעמוד 33).

ועדת ספר העדר:

הוועדה התחילה בדיון אינטנסיבי על תוכנית עיבוד הנתונים החדשה. כזכור תופעל תוכנית זו על ידי חברת "עינב" החל מאוקטובר ש.ז. בתום הדיונים ואחרי קבלת החלטות, תובא התוכנית המפורטת לידיעת הבוקרים, הן בכתב והן במסגרת הפעולות האזוריות.

ממשק חליבה:

במסגרת המאמצים לשיפור איכות החלב, החליטה "החקלאית" להגביר את מעורבות רופאיה בשדה, בייצור חלב מטיב מעולה. אחד

(ו) בקשר להצעה להקים סיירות טיפוח: סוכם לפנות בחזרה לבוקרים ולבקשם שיודיעו ככל המוקדם על פרות מצטיינות הנראות להם כמועמדות לעתודות. לפי הענות הבוקרים לחזרה נשקול כעבור חצי שנה, אם יש הצדקה להקמת סיירת כזאת.

נתקבלו מבחני פרים שלמים וזמניים חדשים. בימים הקרובים נוציא לוח פרים חדש שיכלול את הנתונים המעודכנים. הוחלט להוציא את הפרים לחמי, מחדל, פרס, טעם, גמל, ממון. בעונה הקרובה יש לעבוד עם סנטור, שליט, זורבה, שופט, מעץ ופאר. כולם מלבד סנטור מורשים עטינים טובים.

חיים שטורמן מסר בהנהלה על ניסויים בריכחי תאים ומיהולים שונים בזירמה וכן על המחקר בפרוגסטרוגן בחלב ומקרי הפסילה של פרות כלא דורשות על ידי המזריעים. העבודה תפורסם בקרוב ב"משק הבקר והחלב".

נוקים למגדלי כותנה:

המועצה לייצור ושיווק כותנה פנתה אלינו בדבר הנוקים הכבדים הנגרמים למגדלי הכותנה על ידי הימצאות חוטים פלסטיים בכותנה! נוקים אלה נאמדים במיליוני לירות בעונה האחרונה. בלות כותנה נפסלות בשוק כי נמצאים בתוכם חוטים פלסטיים. חוטים אלה אינם אלא החוטים הקושרים חבילות חציר וקש.

הבטחנו למועצת הכותנה את מלוא עזרתנו בביעור נגע זה, מה גם שרבים ממגדלי בקר הינם גם מגדלי כותנה. אנו בעצמנו יכולים למנוע נזק זה מעצמנו. הרשלנות באיסוף החוטים בעת הטיפול בחבילות חציר או קש, הזכרה בחוברת הקודמת של "משק הבקר והחלב" בהקשר אחר – הימצאות חוטים בכרסה של עגלה אשר מצאה את מותה מכך. הנוקים בכותנה אינם קטנים מהנוקים הנגרמים לבעלי חיים על ידי אכילת החוטים, הם אף הרבה יותר גדולים!

אנו פונים בזה לכל בוקר, לכל רפתן ולכל מרכז משק להשליט סדר. אין כל הצדקה לדשלנות ולהזנחה בדבר כה פשוט אשר גורם נזקים כה רבים.

שיטות הטיפוח של האגודה בעקבות פניתו והשגותיו של הח' מוטי ממעגן מכאל (ראה הטיפוח – לאן? בעמוד 3). הדיון נסב

(א) בשאלת המשקל, ביחס בין חלב ושומן, בחישוב חמ"מ בטיפוח והדרישה לבטל כל התחשבות בשומן. סוכם שבגלל הקו"לציה הגנטית הגבוהה בין שומן וחלבון והמחירים בשוק העולמי, יש להמשיך לטפח למירב החומר היבש בחלב, כלומר יש להמשיך בחישוב המקובל גם בארצות הברית של 10:1 בין שומן וחלב. זה מבטיח שבריווחי הזמן בהם פועל טיפוח מתוכנן, של 10–12 שנה, ישאר הטיפוח למירב החומר היבש בחלב;

(ב) בשאלת העדפת הפרה העולה בהנבת חלב בתחלובות המאוחרות לעומת שיאי תנובות המבכירות, הוסבר שאנחנו הננו הראשונים והיחידים אשר עורכים מבחן גם לתחלובות שניות ושלישיות. בכך אנו מבטיחים, בצרוף התוצאות של 2 מבחנים יחד, את עלית התנובה בתחלובות המאוחרות וההתקדמות המירבית באוכלוסית הבקר. סוכם גם שנפרסם בלוח הפרים את אחוז היציאה מבין בנות פר;

(ג) ביחס לפירסומים על קיום אינטגרציה כביכול בין ממשק וטיב גנטי של פר, הובאו כהוכחה סותרת עבודותיו החוזרות של ברענן על דירוג הפרים לפי רמה גנטית בממשקים של קיבוץ לעומת מושב. נמצא שהדירוג לפי טיב הפרים זהה בשני הממשקים (ראה חוברת "חקר ומעש" מס. 1 בהוצאת "משק הבקר והחלב");

(ד) לשאלת האישור לעתודות של פרות כבר אחרי תחלובה אחת, כדי לכלול בנות של פרים נבחרים חדשים ועל ידי כך להתקדם מהר יותר, או לחכות לתחלובה השניה על מנת לאשר רק פרות עם עליה בתחלובה השניה, כלומר בעלות בגרות מאוחרת: סוכם שיש לבחור באלטרנטיבה הראשונה, גם בשים לב לכך, שלפי עבודות אמריקניות יש קורלציה טובה בין תנובת התחלובה הראשונה ותנובת חיים של פרה;

(ה) המשך הטיפוח של שיפור העטין הודגש במיוחד. על הרפתן לבחור בזמן ההזרעה את הפר המתאים בהורשת מבנה עטין רצוי;